

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

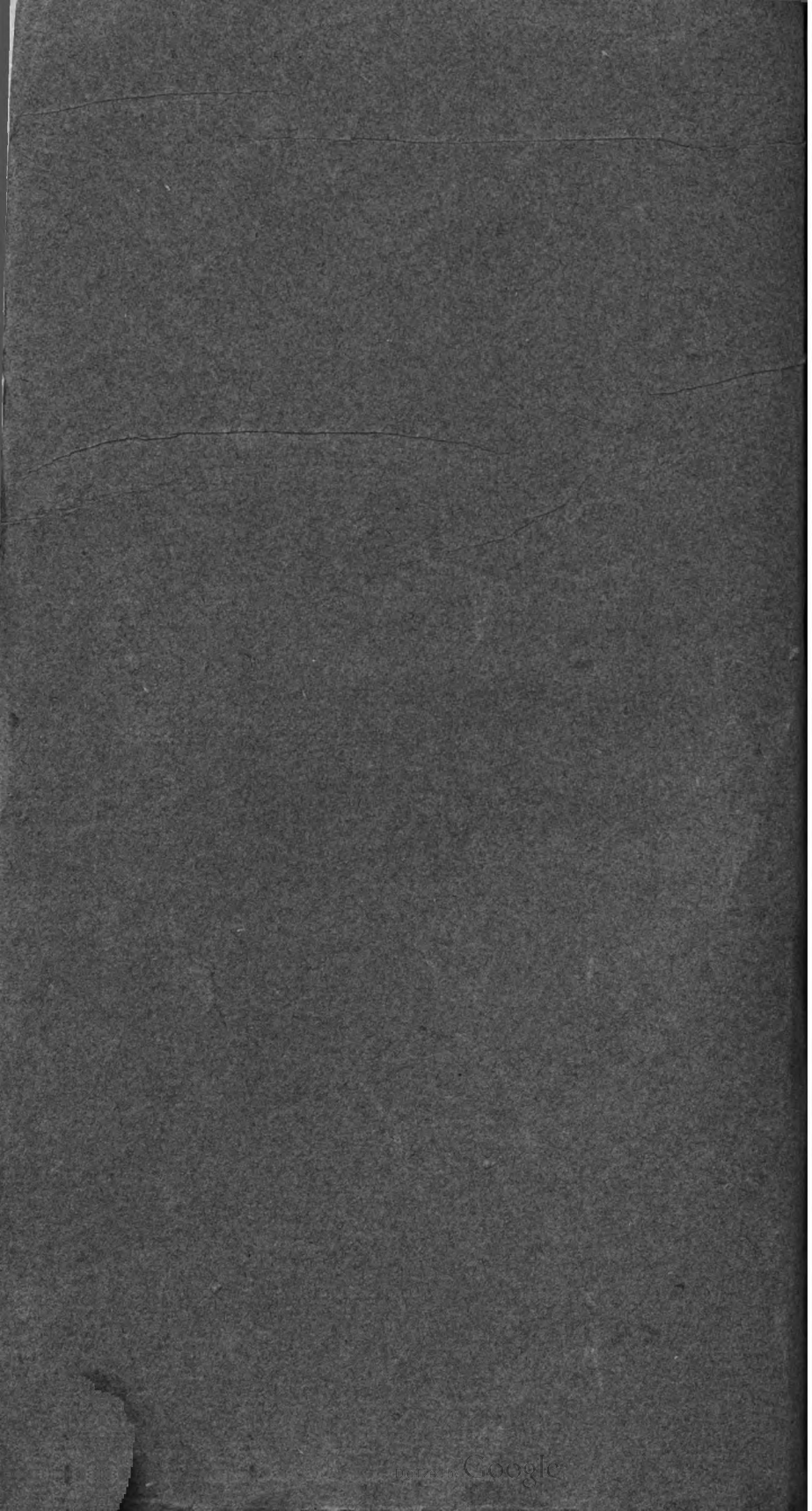
Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

PAMFLET

25501

N. 23 - 1827

VRIJMOEDIGE
GEDACHTEN,

WEGENS HET VERBETEREN

VAN DEN

SCHINKELDIJK,

AAN DE OOSTZIJDE VAN

Z A A N D A M,

TER NADERE OVERWEGING AAN BEVOEGDE
BEOORDEELAARS VOORGESTELD.

—
Te Z A A N D A M, bij
J. G R O O T E N C O M P.

1827.

Is het, in het algemeen, voor den mensch, zowel in zijne zedelijke, als maatschappelijke betrekkingen, van belang, dat hij zijne gedachten en handelingen tot het tegenwoordige bepaalt; van geen minder belang is het, dat hij ook, in het bijzonder, zijne krachten en vermogens aanwendt, om, zoo mogelijk, aan zijne daden zulk eene rigting te geven, dat zij tevens duurzame en voor de toekomst heilzame gevolgen mogen opleveren.

Zoo dacht de schrijver dezes, toen hij tot rijperen leeftijd naderde, over vele zaken in het dagelijksche leven; zelfs over zulke, welke buiten

den kring zijner werkzaamheden omgingen. Zoo dacht en handelde hij, om in vele dingen het goede in deze gemeente te helpen bevorderen. Als redelijk wezen oordeelde hij het van zijnen pligt te zijn, bij verandering van tijden den gang der dingen na te gaan, het goede daarvan op te sporen, en daar, waar verbetering in burgerlijke of andere betrekkingen vereischt werden, zijne krachten te beproeven, om, zonder verheffing van zich zelve, maar met opoffering van tijd en vermogen, datgene te doen, wat zijn pligt, als mensch en burger, vorderde.

Indien men nu als zoodanig leeft, dan blijft men geen bloot aanschouwer van die dingen, welke ons in het dagelijksche leven omringen; men leeft steeds met opmerkzaamheid; men verkrijgt algemeen denkbeelden van zaken, welke buiten den kring onzer werkzaamheden gelegen zijn, en deze worden verhoogd, naarmate men in de gelegenheid is, om in aanraking te komen met zulke menschen, die lust en vermogen hebben, hunne gedachten, over bijzondere onderwerpen, aan anderen mede te deelen.

Zoo leefde ik sedert vele jaren, mij de gele-

gen-

genheden ten nutte makende, om ook kundigheden op te zamelen, welke, buiten mijne beroepsbezigheden, mij in de gelegenheid stelden, denkbeelden te vormen van andere betrekkingen, die dan wel niet altijd bruikbaar waren, maar echter mij nu en dan zelfvoldoening verschafte.

In een land, in eene stad wonende, alwaar wij, als het ware, op en in het water verkeerden, deed dit bij mij menigmaal de lust ontstaan, om van een en ander, dienaangaande, meer kundigheden op te zamelen. De uitwatering te *Katwijk*, het verhoogen van den *Slaperdijk* tusschen *Spaarndam* en de *Zandpoort*, het groot *Noordhollandsch Kanaal* en meer andere werken van dien aard trokken bijzonder mijne aandacht, en hoewel als nog zeer onbedreven in zulke werken, wist ik, ter opheldering van een en ander, en ter verkrijging van eenig goed denkbeeld, mij altijd aan te sluiten aan eenen man, wiens naam ik niet noemen zal, die, met zijne gewone welwillendheid en zijn gezond oordeel, mij dan de zaken deed begrijpen, zoo als dezelve bestonden, en de uitkomst ze bevestigde.

Vele jaren sloeg ik dus met opmerkzaamheid

onzen *Schinkeldijk*, aan de oostzijde van *Zaandam*, gade. Daarbij merkte ik op, dat dezelve in den beginne niet aangelegd is geworden tot het gebruik, dat men heden van denzelfen vordert; want, daar het waarschijnlijk is, dat dezelve reeds gelegd is voor de bouwing van *Zaandam*, toen de dam te *Knollendam* nog aanwezig was, en voor dat de dam voor de *Voorzaan* gelegd is, valt het van zelve in het oog, dat er geen zoo zware dijk gevorderd werd, als heden bij een grooter toevoer van water vereischt wordt.

Indien men in aanmerking neemt de jaarlijksche en gedurige herstellingen, om denzelfen eenigzins bruikbaar te houden, dan valt het weldra den opmerkzamen in het oog, dat de kosten, hieraan besteed, buitengewoon groot moeten zijn voor het polderbestuur van den banne van *Oostzaan*, en voor de ingezetenen van de oostzijde van *Zaandam*.

Menigmaalen ontstond bij mij het denkbeeld: zoude er geene verbetering te maken zijn van eenen duurzamen aard? Is de aanleg van den *Schinkeldijk* voor het tegenwoordig gebruik onge-

geschikt, zijn er dan geene middelen uit te denken, om denzelven, zoo als hij heden is, te verbeteren, of, indien dit niet doenlijk was, zijn er dan ook andere te bedenken, waardoor aan het oogmerk beter voldaan zou kunnen worden?

Deze bedenkingen hebben mij doen besluiten, om mijne gedachten ter neder te stellen, opdat dezelve door mijne medeingezetenen en hoogere magten mogen worden opgemerkt, om welligt te kunnen dienen tot een plan van verbetering, waaraan thans meer, dan te voren, gedacht wordt. Echter verzoek ik een' ieder, dat deze mijne bedenkingen alleen mogen worden aangemerkt als afkomstig van eenen man, weinig bedreven in hetgeen, waarover hij heden schrijft, maar die, als algemeen opmerker, zich verplicht gevoelt, zijne meening openbaar te maken.

Dat de *Schinkeldijk* aan gestadige verzakkingen, aan het doervloeyen van kwelwater onderhevig is, leert ons de dagelijksche ervaring. De oorzaken hiervan moeten, naar mijne meening, gezocht worden in den aanleg en in het onderhoud. Wij merken op, dat de verzakkingen, langs vele huizen, haren oorsprong hebben in het hooge

Zaanwater; want, na het lager worden van dit, zien wij veelal, weinige dagen daarna, de straten langs de huizen inzakken, en dit geschiedt veelal, naar mijn oordeel, omdat de fondamenteen van die huizen niet goed zijn aangelegd, of, omdat er te weinig specie onder dezelve gevonden wordt, die het Zaanwater zoude kunnen keeren, of het doorkwellen verhinderen. Slechts aan eenige onbebouwde plaatsen vond men deze verzakkingen in den dijk meerendeels van eene slangswijze gedaante, terwijl dezelve bijna nimmer in de zogenoemde gloppen, of opene plaatsen, worden waargenomen.

Wat de andere verzakkingen betreft, behalve de wagensporen, vond men de voornaamste aan den kant van de dijksloot. Van daar, dat de boomen, geen' steun genoeg in de schuinte of helling van den dijk vindende, door hunne zwaarte aanmerkelijk eene voorover hangende rigting aannemen. De oorzaak, van het verzakken van dezen kant van den dijk, is, naar mijn oordeel, daarin gelegen, dat de walschoeijingen veel te ondiep in den grond gezet worden, waardoor dan, door den gedurigen slag van het water, de

spe-

specie van den dijk onder dezelve wegkolkt; want deze, in de dijksloot eene ruimere plaats vindende, spoelt alzoo gemakkelijk in den modderweg. Daar deze sloot jaarlijks tot eene zekere diepte moet uitgebaggerd worden, geeft dit op nieuw gelegenheid, om andere aarde van den dijk in te laten, en zoo doende wordt datgene, hetwelk boven op den dijk ter verhooging wordt aangebragt, in een volgend jaar uit de dijksloot weder uitgebaggerd, en dit brengt alzoo aanmerkelijke uitgaven te weeg.

Maar, zal men zeggen, welke zijn dan de verbeteringen, die men, te dezen aanzien, zoude kunnen daarstellen?

Ter beantwoording van deze vraag moet men vooral op het oog houden het tegenwoordig gebruik van den dijk, en niet meer denken aan dat van vroegere dagen; want nu moet dezelve dienen ter keering van eene grootere hoeveelheid water in de *Zaan*, en geschikt zijn, om zware lasten over zich heen te laten voeren.

Het antwoord op de opgegevene vraag is eenvoudig: men moet de verzakkingen beletten; maar

hoe zal men de reeds bestaande herstellen en hersteld houden?

Men zal, in de eerste plaats, de eigenaren der huizen, alwaar verzakkingen gevonden worden, moeten noodzaken, de funderingen hunner huizen, bij keure en schouwing, naar vereischte te laten bezorgen, en onder die huizen, welke te lage gronden hebben, om het Zaanwater te keeren, of het kwellen te verhoeden, zoo veel specie laten brengen, als van noode zal zijn, om het oogmerk te bereiken. Ten tweede zal men de schoeiing aan de slootzijde ver beneden den bodem in de grond moeten doen zetten, om de onderdoorspoeling te beletten.

Vraagt men, of dit alles met de noodzakeijke naauwkeurigheid verrigt zal worden, dan moeten wij antwoorden, dat zulks wel plaats zal hebben, wanneer de walschoeiing voor algemeene rekening, of voor rekening van het polderbestuur, gemaakt wordt; doch wanneer het onderhoud blijven moet op den ouden voet, dan is het te vermoeden, dat er weinig vrucht van dezen maatregel te verwachten is, en dat alles weldra tot het tegenwoordige terug zal gebragt zijn.

De-

Deze bedenkingen en zwaarigheden in overweging genomen hebbende, heb ik mij, sedert langen tijd, met een plan bezig gehouden, hetwelk, in de uitvoering meer afdoende, eens daargesteld zijnde, minder kostbaar, en meer naar de behoeften van den tegenwoordigen tijd geschikt zijn zoude.

Dewijl het door deskundigen bewezen schijnt, dat door het *Noordhollandsch Kanaal* (die schoone inrigting voor den handel, welke in vervolg van tijd voor *Zaandam* en den geheelen Zaankant groote voordeelen zal opleveren,) eene grootere hoeveelheid van water wordt aangevoerd, waardoor de *Zaan* meer toevloed krijgt, dewijl de ingedijkte meren veel water op de *Zaan* moeten uitmalen, om de landen boven te houden, waarvan het peil bezwaarlijk kan veranderd worden, en dewijl de *Zaan* niet van het kanaal kan afscheiden worden, zoo moet noodwendig volgen, dat de *Schinkeldijk*, aan de oostzijde van *Zaandam*, op vele, nu te lage plaatsen moet verhoogd worden, zal dezelve ten allen tijden het hooge water in de *Zaan*, vooral bij hevige stormwinden,

den uit het noorden keeren , en alzoo de polder voor inundatie beveiligen.

Het is mij dus voorgekomen , dat deze verhooging wel kan geschieden ; maar , op zich zelve beschouwd , niet voldoende zal zijn , wanneer de dijk niet tevens verbreed kan worden . Daar nu dit niet anders te verkrijgen is , dan door het digt maken van de dijksloot , zoo komt dan ook hierop het hoofddoel van mijn plan neder ; want dit behoorlijk geschiedende , met verbetering van den thans leggenden dijk , zal deze , in het algemeen beschouwd , meer steun en vastheid erlangen , de verzakkingen zullen aan dien kant geen plaats hebben , de opgebrachte specie niet meer worden uitgebaggerd , en daardoor de landen bewaard , en de ingezetenen bevrijd zijn van vele kosten , welke nu jaarlijks , ter bestrijding van een en ander , volstrekt noodzakelijk zijn .

Als wij nu hierbij in aanmerking nemen de weinige bruikbaarheid van de dijksloot , het minder onderhoud van eenige duizende voeten of ellen walschoeiingen , en van meer dan honderd bruggen , dan voorzeker zal ieder weldenkende met ons wenschen , dat zulks geschieden mogt .

Wij

Wij bekennen het gaarne, het is eene onderneming van veel belang; dan, onze leeftijd heeft geleerd, dat de tegenwoordige eeuw geschikt is voor groote ondernemingen, en wij hebben gezien, dat er zaken tot stand gebragt zijn, dat er werken zijn aangelegd, waarvan velen vooraf de mogelijkheid niet berekenen konden, en die, bij de daarstelling en uitkomst, zeer goed aan het oogmerk beantwoordden. En, om welke redenen zoude dan het Edel Achtbaar Bestuur van *Zaandam* in dezen achterlijk, blijven?

Het is waar, al aanstonds moet hierbij de gedachte opkomen: op welk eene wijze zoude dit moeten geschieden? Waaruit zullen de kosten betaald worden? Hoe zal men de noodige specie bekomen? Welke zijn de zwaarigheden, die aan het digten van de dijksloot verbonden zijn? Vragen, welke noodwendig moeten volgen, en tot welker beantwoording ik mijne krachten beproeven wil, echter verzoekende, altoos op het oog te houden, dat mij de magt ontbreekt, om alle berekeningen naar behooren te kunnen doen, maar dat ik die gaarne wil overlaten aan zulke meer ervatene mannen, die gewoon zijn bij zulke

bedrijven werkzaam te zijn. Mijne antwoorden zullen den stempel van eenvoudigheid dragen, waaruit misschien mijne onervarenheid zal blijken, schoon ik tevens vertrouw, dat het gebrekige in dezelve door andere, meer der zaak kundige lieden geredelijk zal aangevuld worden.

Vooraf echter zij het mij vergund, deze aanmerking te maken. Mijne bedoeling is, dat de geheele dijk, van het huis, geteekend No. 420 tot No. 1018, ter verbetering, verbreding, verhooging en onderhouding, voor het vervolg zal komen onder het **Edel Achtbaar Bestuur van Zaandam**, en dat de eigenaren van huizen, landerijen, enz. aan den dijk, aan de oostzijde van *Zaandam*, tot zoo lang er anders over gedacht zal worden, *alleen* in de kosten van maken en onderhouding zullen deelen, terwijl door het polderbestuur van den banne van *Oostzaan* en *Oostzaandam* slechts eene jaarlijksche *recognitie* zal worden betaald, totdat de hoofdsom van het op te nemen kapitaal zal zijn afgelost.

Op welk eene wijze zoude het digten van de dijksloot en het verbeteren van den tegenwoordigen dijk ondernomen kunnen worden?

Het

Het valt, bij de beantwoording hiervan, als van zelve in het oog, dat de aanleg van den te maken dijk zoodanig ingerigt moet worden, dat dezelve op den duur aan het oogmerk kan beantwoorden. Van daar, dat ik in bedenking geef, om op den bodem van de sloot geene zwaardere specie te leggen, dan dezelve dragen kan. Voor dat men hiertoe zal kunnen overgaan, is het een vereischte, dat de zijsloten behoorlijk met goed paalwerk, rijsberm en deelen worden afgesloten.

Het komt mij voor, dat dezelve ten minste drie voeten beneden den bodem der sloot moeten ingewerkt worden, om daardoor het onderuitkolken te verhoeden. Vervolgens zal men den bodem van de dijksloot beleggen met rijswerk, om eenen vasten duurzamen grondslag te krijgen. Hierop zal men bladriet leggen, om daarna de noodige specie aan te voeren. Ten aanzien van deze, is het bij mij in bedenking gekomen, of het niet doelmatig zoude zijn, om, bij wijze van lagen, dan gewone specie, en dan zand op elkander te plaatsen, opdat deze beide zich langzamerhand vereenigende, eenen vasteren en aan minder verzakking onderhevigen dijk zouden
 daar-

daarstellen. Vervolgens zoude men die plaatsen van den tegenwoordigen dijk, welke veelal aan verzakkingen onderhevig zijn, kunnen afnemen, om, het zij door goede specie, als anderzins, te verbeteren, en, alzoo voortgaande, totdat men de hoogte van den dijk bereikt had, dezen naderhand dekken met puin en schelpen, tot zoo lang, dat men begrijpen zal denzelfden te moeten bestraten.

Om nu op alle punten hiertoe de noodige ruimte te verkrijgen, zullen de eigenaars van huizen, pakhuizen, enz. verplicht worden, de bruggen, schoeijingen, walhuizen, boomen, sekreten, stoepen, en al, wat hinderlijk kan zijn, weg te nemen, ten einde de glooijing aan den binnenkant van den dijk evenredig zij.

Vervolgens, de dijk behoorlijk gelegd zijnde, zal men eene doorlopende straat, voor de voetgangers, langs de huizen leggen, hebbende eene breedte van zes voeten, te beginnen van het huis, geteekend met No. 419, om zoo vervolgens in gelijke rigting te blijven, tot aan het einde van de te dempene dijksloot, welke demping zal moeten voortgaan tot aan de molen *het Windci.*

De

De breedte van de straat zal genomen worden uit de rollaag, aan den kant van den nieuwen dijk, tot aan de meest vooruit staande huizen, komende dan die huizen, aan welke dezelve niet toe zal komen, het overige gedeelte of met steenen, of op eene andere wijze aanvullen, echter onder keure van het Edel Aechtbaar Bestuur. Deze straat zal alleen door voetgangers worden gebruikt, terwijl het bepuint en beschelpt gedeelte voor rijtuigen, enz. zal kunnen dienen. Ter verdere verfraaijing zullen er langs de rollaag van de straat ipen- of lindeboomen geplant worden, terwijl aan den binnenkant van den dijk, aan alle afgedamde slooten, erven, landerijen, en andere opene plaatsen, hekwerk van eenerlei maaksel zal gezet worden.

De beide sluisen, in den *Schinkeldijk* liggende, zullen blijven, maar van bredere ophaalbruggen worden voorzien, terwijl de aan te leggen dijk, bij die sluisen, zoodanig zal worden ingerigt, dat de rijtuigen zonder gevaar die bruggen zullen kunnen passeren.

Van de molen *het Windel* verder voortgaande, zal er weinig te digten overblijven, dan hier en daar

daar eene kleine sloot; maar de braakdijk tot aan het einde van *Zaandam* aan den binnenkant, niet overal voor verbredening vatbaar zijnde, zal men zulks op die plaatsen aan den buitenkant dienen te zoeken, altijd in het oog houdende, dat het een bekwame rijweg moet zijn.

Tot dat einde zal het ook noodig wezen, dat er in de kom voor het *Doodsluisje* eene vlotbrug worde gelegd, om alzoo het einde van *Zaandam* te kunnen uitrijden. Vervolgens zal men van de molen *het Windei*, tot aan het einde, als minder vatbaar zijn de voor de opgegevene voeten straat, dezen weg alleen met puin en schelpen dekken.

Waaruit zullen de kosten betaald worden?

Voorwaar eene belangrijke vraag! Het antwoord hierop te geven, zoude niet zwaar vallen, als men maar eerst de noodige gelden bijeen had.

Het is zoo, het Edel Achtbaar Bestuur van *Zaandam* moest de betaalsheeren zijn; dan deze onderneming, naar mijn inzien, eene som van zeventig of tachtig duizend guldens vorderende, zal het noodzakelijk zijn, dat hiertoe eene geld-

lee-

leening geopend worde, bij welke eene jaarlijk-
sche uitloting of aflossing van ten minste vier of
vijf duizend guldens, behalve de interest werd
bepaald.

Ten einde nu deze aanzienlijke som bijeen te
krijgen, zoude men eerst eene *negotiatie* kunnen
openen, waarbij een ieder voor zulke aandeelen
konde inschrijven, als hij zoude verkiezen, zul-
lende ieder aandeel niet grooter zijn dan dui-
zend, en niet kleinder dan twee honderd guldens.
De interest moest bepaald worden op vier ten
honderd.

Van tachtig duizend guldens, beloopt de inte-
rest eene somma van drie duizend twee honderd
guldens, en indien nu deze door het polderbe-
stuur jaarlijks werd betaald, dan zal men be-
vinden, dat dit op den duur minder uitgaven
hebben zoude, dan tegenwoordig de *Schinkeldijk*
kost. En wat de uitloting en het verder onder-
houd betreft, dit moest bij wijze van jaarlijkschen
omslag van de ingezetenen, aan den *Schinkeldijk*
wonende, geheven worden. Bijaldien men bevin-
den mogt, dat de inschrijving niet aan de ver-
wachting beantwoorde, dan zoude naar mijn
in-

inzien het te kort komende door het Edel Achtebaar Bestuur bij het Gouvernement gevraagd wordende wel te verkrijgen zijn; immers wij kennen ten volle de vaderlijke gezindheid van onzen geliefden Koning, die geene gelegenheid laat voorbij gaan om zijne getrouwe onderdanen te helpen, waar hoogstdezelve weet, dat zijne hulp gevorderd wordt; te meer wanneer op eene eerbiedige wijze wordt aangevoerd, dat de verandering van zaken den maatregel hier te nemen, vordert om een zeer aanzienlijk en belangrijk gedeelte van zijn rijk voor overstromingen te bewaren.

Hoe zal men de noodige specie bekomen?

Bij het beantwoorden der vraag wegens den aanleg van den dijk, heb ik in bedenking gegeven, of men niet een goed gedeelte zand hierbij zoude kunnen gebruiken. Ik meen daartoe de noodige gronden te hebben aangevoerd. Indien men nu hiertoe besluiten mogt, dan immers zal er in de nabijheid van *Graftdijk*, de *Schermer* of *Alkmaar* een overvloed van kanaalzand, tot dit einde geschikt, wel te bekomen zijn.

Indien nu door de landeigenaren in de polder
de

de noodige schaften goede, bruikbare specie werden aangebragt, dan zal men bevinden, dat ten dezen aanzien weinig te beantwoorden overblijft. Konde ik de hoeveelheid schaften van specie, welke ter demping noodig zullen zijn, berekenen, dan zoude ik dit gaarne doen. Bij mij is het denkbeeld ontstaan: als ieder landeigenaar aanbrengt vijf schaften per morgen, dan zal men van de achttien honderd morgen, welke de polder beslaat, negen duizend schaften bekomen; en of nu deze hoeveelheid genoegzaam zal zijn verneest ik mij niet te bepalen. Echter komt het mij voor, indien men hiertoe besluiten mogt, dat de te leveren specie wel degelijk aan goed en afkeuring moet onderworpen worden.

Zoo ieder landeigenaar dit zonder eenige schadevergoeding of betaling leverde, zoude de bepaalde som zeer verminderen, en daar de onderzanding in het vervolg zoude doen ontwaren, dat hunne polderlasten hierdoor verminderd, en zij voor overstroming bevrijd waren, wie zou dan aarzelen om het zijne tot de goede zaak bij te dragen? Aan het graven van eene nieuwe sloot achter de huizen, kan naar mijne wijze van zien niet gedacht

dacht worden, of men zoude eene menigte landerijen ongeschikt en onbruikbaar maken. Ook zoude er aan zulk eene sloot onderscheidene rigtingen gegeven moeten worden.

Welke zijn de zwaarigheden, die aan het digt maken van de dijksloot verbonden zijn?

Deze bestaan hoofdzakelijk daarin, dat, door het afdammen der slooten, de vrije doorspoeling verhinderd wordt, waardoor het stilstaand water met meer vuiligheid zal bezwangerd worden, hetgeen nadeelig voor der ingezetenen gezondheid zoude kunnen zijn. In den eersten opslag schijnt dit waar te zijn, dan weldra zal deze bedenking vervallen, wanneer men met oplettendheid na gaat, hoe menigmaal bij hëete zomerdagen de slooten eenen stank van zich geven, die als bederfelijk beschouwd wordt, en evenwel niet meer ziekten te weeg brengt, dan in andere tijden. Bovendien staat hier tegenover, dat de menschen van zelve zich zullen gewennen, om minder vuiligheden in de slooten te werpen, ten einde dezelve tot het noodige gebruik rein te houden. De *haalmoesschouw* kan ook met meer naauwkeurigheid en meermalen gedaan worden, terwijl
de

de meeste ingezetenen wel de goedheid zullen willen hebben, om die slooten meer dan eenmaal in het jaar te laten uitbaggeren. En zoude men dan meer vrees hebben voor afgedamde slooten, dan nu voor de modderbelten, die het geheele jaar door met slechte en gevaarlijke uitdamping in de nabijheid van woningen en gebouwen gelegen zijn?

Zoo ben ik dan nu aan het einde van de beantwoording der mij voorgestelde vragen gekomen, van welks onvolledigheid ik mij ten volle overtuigd houdc. Een ieder merke dezelve slechts als wenken aan, om daarvan een geheel te vormen. Intusschen zal ik met genoeg vernemen, wanneer deze mijne gedachten niet geheel der aandacht onwaardig geoordeeld zullen worden.

Zaandam,

Mei 1827.

